

Kirjalliset kysymykset kilpirauhasista

LÄHDE: Paremmen kilpirauhashoidon puolesta ryhmä.

Kysymykset ovat aikajärjestyksessä niin, että ylimpänä on viimeisin kysymys. Tiedoston on laatinut ryhmän moderaattori **Katariina Ylinen**. Olen tehnyt omin sanoin lyhyen yhteenvedon kysymyksestä ja antanut omia kommentteja. Linkki alkuperäiseen kysymykseen on jokaisen kohdan lopussa.

Toivottavasti kirjallisia kysymyksiä saadaan alkavalla hallituskaudella lisää!

10. Kirjallinen kysymys Kansaneläkelaitoksen toiminnan lainmukaisuudesta

Olli-Poika Parviainen ym. (vihr) Kirjallinen kysymys KK 643/2018 vp

Olli-Poika Parviainen ei ollut tyytyväinen ministeri Saarikolta saamaansa vastaukseen Kelan eväämästä **kilpirauhaspotilaan lääkekorvauksesta** (Kysymys 8 tässä tiedostossa). Parviainen laati 12.2.2019 **jatkokysymyksen**, jossa allekirjoittajana myös **Jyrki Kasvi (vihr)**. Parviaisen mukaan Saarikon vastaus on hyvin yksioikoinen, ja monet oikeusasiamiehen nostamat moitteet on ohitettu. Parviaisen mukaan oikeusasiamiehen moitteet ovat vakavia ja ministerin vastaus on riittämätön.

Parviainen kysyy ministeriltä:

”Miten hallitus aikoo varmistaa, että tässä tilanteessa perusteluissa kuvattun kaltaiset tilanteet eivät enää pääse toistumaan, miksi hallitus luottaa valvonnassaan vahvasti ja ensisijaisesti viranomaisen omaan raportointiin ja näkemyksiin asiasta ja aikooko hallitus vaatia Kansaneläkelaitokselta tarkempaa selvitystä siitä, minkälaisiin toimiin se aikoo ryhtyä parantaakseen toimintaansa?”

Ministeri Saarikko korostaa vastauksessaan, että asian käsittely on yhä kesken oikeusistuimissa, että ministeriö ei voi ottaa kantaa yksittäistapauksiin, ja että ministeriö ei valvo Kelaa, vaan **Kelaa valvoo eduskunta valitsemiensa valtuutettujen toimesta**. Mitään vastauksia ministeri ei nytkään anna, mutta korostaa, että jokaisen **toimeentulopäätöksen tulisi olla yksilöllinen**, ja että

mitään lääkettä ei voi kategorisesti etukäteen sulkea toimeentulotuen ulkopuolelle.

(**P.S.** On totta, että Kelaa valvoo eduskunta eikä ministeriö. Ministeriö kuitenkin vastaa toimeentulotuesta yleisellä tasolla, joten ministerin pitäisi pystyä parempaan vastaukseen. Kelasta on tullut aivan valtava määrä erilaisia valituksia ja kanteluita viime vuosina. **Miten tämä eduskunnan valvonta toimii?** Ja toimiiko se ylipäänsä? Oman kokemuksen mukaan Kela on jähmettynyt bunkkeri, josta on erittäin vaikea saada mitään tietoa ulos. Viranomaisen läpinäkyvästä toiminnasta ei voi puhua Kelan yhteydessä. Eduskunnan tulisi terästyä Kelan valvonnassa.)

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kysymys/Sivut/KK_643+2018.aspx

9. Kirjallinen kysymys kilpirauhaspotilaiden hoidosta

Antti Rantakangas (kesk) Kirjallinen kysymys KK 636/2018 vp

Antti Rantakankaan 8.2.2019 laatima kirjallinen kysymys käsitteli potilaiden ongelmia saada eläinperäisiä kilpirauhaslääkkeitä. Jo **seitsemän lääkäriä on saanut Valviralta lääkäriainekesien rajoituksen**, jossa lääkäreitä kielletään hoitamasta kilpirauhas sairauksia. **Kaikissa tapauksissa takana on hoito T3 - lääkkeillä.**

Nyt tilanne on tullut **erityisen ongelmalliseksi Pohjois-Suomessa**, kun monia kilpirauhaspotilaita hoitanut, **väitellyt sisätautien erikoislääkäri** sai Valviralta lääkäriainekesien rajoituksen. Kyseinen sisätautilääkäri ei saa enää hoitaa kilpirauhaspotilaita. **Sisätautilääkärin potilaat ovat nyt ilman hoitavaa lääkäriä**, ja Pohjois-Suomessa on vaikea löytää perehtynyttä lääkäriä.

Rantakangas kertoi kysymyksessään, miten oikeusasiamies on joutunut puuttumaan viranomaisten virheellisiin kilpirauhaslinjauksiin. Esimerkkinä Rantakangas antaa oikeusasiamiehen **PALKO-päätöksen**.

Rantakankaan kysymys ministerille:

”Onko sosiaali- ja terveysministeriö tiedostanut kilpirauhas sairastavien potilaiden huolen saada tarvittaessa myös biologista (T3/T4) hormonihoitoa koko

Suomen alueella ja mihin toimiin ministeriö ryhtyy turvatakseen monipuolisen hoidon kilpirauhaspotilaille?”

Ministeri Saarikon vastaus on kopiointia Valviran konsultaatiosta. Vastaus on lyhyehkö, tyyli ei käsittele kysymystä ollenkaan. Rantakangas ei saa mitään vastausta kysymykseensä.

(P.S. Rantakankaan kysymyksessä mainittu oikeusasiamiehen PALKO-päätös on hyvin merkittävä. Tulen käsittelemään sekä PALKOn lausuntoa että oikeusasiamiehen päätöstä omassa tiedostossaan myöhemmin.)

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kysymys/Sivut/KK_636+2018.aspx

8. Kirjallinen kysymys Kansaneläkelaitoksen toiminnan lainmukaisuudesta

Olli-Poika Parviainen ym.(vihr) Kirjallinen kysymys KK 565/2018 vp

Pohjana tälle 15.1.2019 laaditulle kysymykselle oli oikeusasiamiehen paljon julkisuutta saanut päätös (EOAK/7043/2017). Kantelija oli **kilpirauhaspotilas**, jolta **Kela oli evännyt toimeentulotuen eläinperäiseen kilpirauhaslääkkeeseen.** Oikeusasiamiehen päätöksessä on 12 sivua, ja oikeusasiamies arvostelee hyvin tiukasti Kelan menettelyä. Oikeusasiamiehen mukaan Kela oli toiminut laittomasti usealla eri tavalla käsitellessään kilpirauhaspotilaan hakemusta. **Oikeusasiamies antoi Kelalle vakavan huomautuksen.**

Olli-Poika Parviainen ja muut allekirjoittaneet (Heli Järvinen, Emma Kari, Jyrki Kasvi, Krista Mikkonen ja Jani Toivola, kaikki vihreistä) ovat pöyristyneitä Kelan tahalliseksi laittomasta toiminnasta ja kysyvät ministeriltä:

”Mitä hallitus tekee varmistaakseen, että viranomaisen toiminnassa aina noudatetaan tarkoin lakia ja aikooko hallitus ryhtyä toimenpiteisiin Kansaneläkelaitoksen toiminnan lainmukaisuuden varmistamiseksi?”

Peruspalveluministeri Annika Saarikko on vastaustaan varten kysynyt Kelan mielipidettä. (Katariinan huomio: Tämä näyttää olevan yleinen tapa ministereillä, kun he vastaavat kirjallisiin kysymyksiin. Vastauksen sanelee juuri se viranomainen, jonka toimintaa kysymys koskee!). Ministeri kertoo, että Kelan

toimeentulotukiasioita pohtimaan on asetettu **työryhmä**, ja pohditaan myös **neuvottelukunnan** asettamista. Mitään varsinaista vastausta ministeri ei anna.

(**P.S.** Kyseinen kilpirauhaspotilas on myös valittanut Kelan kielteisestä toimeentulotukipäätöksestä **hallinto-oikeuteen**, joka antoi potilaalle myönteisen päätöksen. Sekä Kela että potilas ovat valittaneet **korkeimpaan hallinto-oikeuteen (KHO)**, jonka päätöstä odotellaan. Tämä tapaus on kilpirauhaspotilaille hyvin merkityksellinen, ja tulen tekemään oman tiedoston tästä sitten, kun KHO:n päätös on valmis. Olen jo niin kauan seurannut kilpirauhaskiistan oikeudenkäyntejä, että arvelen tietäväni tämänhetkisen **lobbauksen kärjen**: sekä **Endokrinologiyhdistys että Valvira lobbaavat kiivaasti korkeimman hallinto-oikeuden jäseniä** antaen perusteettomia lääketieteellisiä väitteitä, joita oikeuden jäsenet eivät pysty lääketieteellisesti arvioimaan. Ettäkö KHO:n jäseniä ei Suomessa lobattaisi? Hah. Toivon, että pystyn myöhemmin esittämään KHO:n päätöksiä ja KHO:lle annettua materiaalia. Näin jokainen voi itse tehdä oman arvionsa siitä, miten puolueettomia KHO:n jäsenet ovat.)

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kysymys/Sivut/KK_565+2018.aspx

7. Kirjallinen kysymys kilpirauhasairauksien lääkehoidosta syntyneen kiistan puolueettomasta selvittämisestä ja palveluvalikoimaneuvoston päätöksen taustoista

Ari Jalonen (ps) Kirjallinen kysymys KK 85/2017 vp

Tämän kysymyksen Jalonen laati maaliskuussa 2017. Jalonen vaatii **puolueetonta selvitysmiestä kilpirauhaskiistan johdosta**. Jalonen kertoo palveluvalikoimaneuvosto PALKOn kilpirauhaslausuntoa. Jalonen toteaa, että jopa toistatuhatta potilasta on työkyvyttöminä, koska eivät saa tarvitsemaansa lääkitystä.

Jalosen kysymys ministerille:

”Aikooko ministeri henkilökohtaisesti perehtyä kilpirauhasairauksien lääkehoidosta syntyneeseen kiistaan tai asettaa puolueettoman selvitysmiehen tutkimaan kilpirauhaskiistaa, jotta potilaiden etu toteutuu? ”

Ministeri Juha Rehula kopioi totuttuun tapaan Valviran käsityksiä ja antoi lopuksi oman vastauksen: ” **Ministeriö ei tällä hetkellä katso tarpeelliseksi asettaa selvitysmiestä tutkimaan kilpirauhaskiistaa.**”

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kysymys/Sivut/KK_85+2017.aspx

6. Kirjallinen kysymys kilpirauhassairauksien lääkehoidosta syntyneen kiistan aiheuttamista kustannuksista valtiolle

Ari Jalonen (ps) Kirjallinen kysymys KK 630/2016 vp

Tämän KK:n Jalonen laati joulukuussa 2016. Tässä kysymyksessä puututtiin silloin jo monta vuotta jatkuneen **kilpirauhaskiistan kustannuksiin valtiolle**. Jalonen ja avustaja **Mervi Syväranta** hankkivat mittavasti tietoja ja tilastoja kysymyksen tueksi. **Yksikään potilas ei ollut kannellut**, kaikki kantelut olivat tulleet toisilta lääkäreiltä. **Yksikään potilas ei ollut vahingoittunut**. Valvira valitti julkisuudessa resurssipulaa. Siitä huolimatta **aikaa ja resursseja riitti kilpirauhaslääkäreiden jahtaamiseen**.

Kustannuksia aiheuttivat mm. **oikeudenkäyntikustannukset** sekä rajoitettujen lääkäreiden **ansiotulon menetys** ja tästä johtuen **vähentyneet verotulot**. **Valviran kustannukset** olivat tähän mennessä arvioituna **200 000 euroa**. **Oikeusasiamiehelle** oli jätetty **10 kantelua aiheesta**, kustannus 13 000 euroa. **Oikeuskansleri** oli tehnyt **17 ratkaisua**, kustannus 21 000 euroa.

Aluehallintovirastojen ja Potilasvakuutuskeskuksen käsittelykulut olivat kymmeniä tuhansia euroja.

Näiden lisäksi **lääkäreiden asianajokulut** olivat tähän mennessä jo noin **400 000 euroa**. **Potilaille** oli aiheutunut paljon **lisäkuluja**, kun potilaat olivat kiertäneet yksityislääkäriltä toiselle yrittäessään uusia reseptejään. Osa potilaista joutui lähtemään ulkomaille hoitoon.

Jalosen kysymys ministerille oli selkeä:

”Pitääkö ministeri yhtenä ratkaisuvaihtoehtona sitä, että puolueeton selvitysmies tutkisi kilpirauhaskiistaa kustannukset mukaan lukien ja miten ministeri huolehtii siitä, että kilpirauhaskiistan kustannukset eivät enää kasva eikä valtion varoja kulu

turhaan kymmenissä kiistaan liittyvissä oikeudenkäynneissä ja työkyvyttömyyden hoidossa, joka olisi vältettävissä potilaille soveltuvalla T3-lääkityksellä?”

Peruspalveluministeri Juha Rehulan vastaus oli jälleen **kopiointia Valviran käsityksistä**. Mitään varsinaista perehtymistä asiaan ei ministeriössä tehty nytkään.

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kysymys/Sivut/KK_630+2016.aspx

5. Valviran tiedonsaantioikeuden rajat

Ari Jalonen (ps) KIRJALLINEN KYSYMYS 1152/2014 vp

Tämän kysymyksen Jalonen laati helmikuussa 2015. Jalonen perehtyi **Valviran tiedonsaantioikeuksiin erityisesti kilpirauhaskiistassa**. Valvira oli jo siihen mennessä **tilannut kaikki alkuperäiset potilasasiakirjat yli sadasta potilaasta potilaiden tietämättä**, saatikka että potilailta olisi kysytty. Potilaita ei tiedotettu potilaspapereiden tilaamisesta jälkikäteen (eikä ole tiedotettu vielääkään). Yhdellekään näistä potilaista **ei ollut tapahtunut hoitovahinkoa**. Kaikki **potilaat voivat hyvin**. Kyseessä oli ainoastaan Valviran ja Endokrinologiyhdistyksen yhteinen kummallinen missio laillisia T3 -lääkkeitä kirjoittavia lääkäreitä vastaan. Arkaluonteiset **potilaspaperit kiersivät** pitkin Valviran henkilökuntaa, ja niitä lähetettiin tämän jälkeen **asiantuntija-endokrinologeille** lausuntoa varten. Kaikki potilaan tietämättä.

Jalonen pohtii kysymyksessään potilaiden yksityisyydensuojaa.

Jalosen kysymyksessä käsitellään **Valviran tiedonsaantioikeutta** verrattuna esimerkiksi **poliisin tiedonsaantioikeuteen**. KHO on linjannut, että poliisin tiedonsaantioikeus ei oikeuta mihin tahansa tiedonsaantiin. Esimerkkinä oli tapaus, jossa poliisi oli pyytänyt Kelalta potilaspapereita **murhatutkintaa** varten, mutta Kela oli kieltäytynyt luovuttamasta papereita vedoten pykälään, jonka mukaan Kela ei tarvitse luovuttaa terveystietoja.

Jalonen toteaa, että **Valvira on käyttänyt kilpirauhaskiistassa laajempaa tiedonsaantioikeutta kuin mitä poliisille on sallittu murhatutkimuksissa**.

Jalosen kysymys ministerille:

”Onko Valvira ministerin mielestä käyttänyt tiedonsaantioikeuttaan laajemmin kuin mihin on ollut aihetta, pitääkö ministeri ongelmallisena Valviran tiedonsaantioikeuden väljää määrittelyä ja aikooko ministeri kehittää Valviraan koskevaa lainsäädäntöä siten, että yksityisyydensuojan tarpeettomalta rikkomiselta jatkossa vältytään Valviran kohdalla?”

Peruspalveluministeri Huovisen vastaus oli jälleen hyvin lyhyt. Vastauksessa ei pohdittu aihetta, vaan vain kopioitiin joitakin pykäläiä.

[https://www.eduskunta.fi/FI/Vaski/sivut/trip.aspx?
triptype=ValtiopaivaAsiakirjat&docid=kk+1152/2014](https://www.eduskunta.fi/FI/Vaski/sivut/trip.aspx?triptype=ValtiopaivaAsiakirjat&docid=kk+1152/2014)

4. Harvinaisten kilpirauhaslääkkeiden saatavuus ja potilaiden perustuslailliset oikeudet

Ari Jalonen (ps) KIRJALLINEN KYSYMYS 850/2014 vp

Tämän KK:n Jalonen laati marraskuussa 2014. Jalonen valottaa mm. ristiriitaa siinä, että **Fimea** ja myös USA:n lääkevalvontaviranomainen **FDA** pitävät **eläinperäisiä kilpirauhaslääkkeitä turvallisina lääkkeinä**. Valvira on ottanut toisen kannan, vaikka lääkkeiden valvonta ei kuulu Valviralle vaan Fimealle.

Jalonen toteaa, että Suomessa potilailla on vaikeuksia saada mitään T3 -lääkkeitä, sen kummemmin synteettisiä kuin eläinperäisiäkään. Jalonen toteaa, että **syy ei ole Fimean vaan Valviran**, joka jakamalla lääkäreille ammatinharjoituksen rajoituksia T3 -lääkkeiden määräämisen johdosta on aiheuttanut pelkoa lääkärikunnan keskuudessa. **Lääkärit eivät enää uskalla määrätä T3 -lääkkeitä.**

Jalosen kysymys ministerille:

”Onko lääketurvallisuudesta vastaava ministeri yhtä mieltä Fimean kanssa siitä, että harvinaiset, erityisluvalliset kilpirauhaslääkkeet ovat turvallisia oikein käytettyinä, miten ministeri huolehtii siitä, että kaikki harvinaisia kilpirauhaslääkkeitä käyttävät tai tarvitsevat potilaat todella saavat lääkkeensä Suomesta ja miten ministeri turvaa

näiden potilaiden perustuslailliset oikeudet (6§, 19§), jotka eivät tällä hetkellä toteudu?”

Ministeri Susanna Huovisen vastaus oli jälleen lyhyt. Vastauksessa ei vastattu kysymykseen vaan lueteltiin vain, mitä lait sanovat. Ministeri toistaa vastauksessaan Suomen Endokrinologiyhdistyksen mielipidettä, jonka mukaan eläinperäisiä kilpirauhaslääkkeitä ei tulisi käyttää (ilman mitään tieteellistä perustetta, Katariinan huomautus).

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kysymys/Documents/kk_850+2014.pdf

3. Harvinaisia lääkkeitä käyttävien kilpirauhaspotilaiden asianmukainen hoito

Ari Jalonen (ps) KIRJALLINEN KYSYMYS 702/2014 vp

Tämä Ari Jalosen kirjallinen kysymys laadittiin lokakuussa 2014. Jalonen toteaa, että **Valvira on rajoittanut** kahden lääkärin **ammattinharjoittamisoikeuksia** T3 -lääkkeiden määräämisen johdosta. **Potilaat ovat voineet lääkityksellä hyvin.** Potilaat ovat hädissään ottaneet yhteyttä kansanedustajiin ja sosiaali- ja terveysministeriin, koska **he eivät enää löydä Suomesta hoitavaa lääkärinä.**

Jalosen kysymys ministerille:

”Aikooko ministeri kuulla kilpirauhasen hoitoa koskevan kiistan kaikkia osapuolia ja muodostaa asiasta oman perustellun käsityksensä ja miten ministeri auttaa satoja hädissään olevia potilaita, jotka eivät saa uusittua lääkereseppejään ja voivat siten joutua hengenvaaraan?”

Ministeri Susanna Huovinen antoi tähänkin täysin yhdentekevän vastauksen, eikä oikeastaan vastannut ollenkaan. Huovinen kyllä totesi, että ministeriö on saanut lukuisia yhteydenottoja huolestuneilta potilailta.

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kysymys/Documents/kk_702+2014.pdf

2. Valviran toimet kilpirauhasen vajaatoiminnan hoitoa koskevassa kiistassa

Reijo Hongisto (ps) KIRJALLINEN KYSYMYS 434/2014 vp

Tämä oli toinen kirjallinen kysymys kilpirauhaskiistasta kesäkuussa 2014. **Ensimmäinen kanneltu lääkäri sai rajoituksen kesällä 2013.** Kesällä 2014 **rajoitus uhkasi kolmea muuta lääkäriä** (jotka kaikki myös saivat rajoituksen). Tämä kysymys tehtiin lääkärien puolustukseksi.

Sekä ensimmäisessä että toisessa KK:ssa keskityttiin nk. **T3 monoterapiaan**, eli hoitoon **pelkällä T3 –lääkkeellä**. Tämä hoito on saanut eniten endokrinologien vastustusta. Myöhemmin on jouduttu puolustamaan ihan kaikkea T3 hoitoa, sekä T3 –lääke (Liothyronin) yhdistettynä T4 -lääkkeeseen (Thyroxin), että eläinperäisten lääkkeiden käyttöä (eläinperäinen lääke sisältää sekä T4 että T3 hormonia, ja näiden lisäksi myös kaikkia muita kilpirauhasen tuottamia hormoneita).

Hongiston kysymys ministerille:

”Onko hallitus tietoinen Valviran pyrkimyksistä rajoittaa kilpirauhasen vajaatoiminnassa käytettävää T3-monoterapiaa antavien lääkäreiden reseptikirjoitusoikeutta, kuinka moni potilas jää Valviran toimien vuoksi ilman tarvitsemaansa hoitoa ja mitä hallitus aikoo tehdä tilanteen korjaamiseksi?”

Peruspalveluministeri Susanna Huovinen on ilmeisesti konsultoinut Valviraa vastausta laatiessaan. **Vastaus lienee Valviran laatima**, eikä ministeri vastaa kysymykseen. Vastauksessa kerrataan Valviran toimia.

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kysymys/Documents/kk_434+2014.pdf

1. Kiista kilpirauhasen vajaatoiminnan uusista hoitomenetelmistä

Reijo Hongisto (ps) KIRJALLINEN KYSYMYS 512/2013 vp

Tämä oli ensimmäinen kirjallinen kysymys kilpirauhaskiistasta 6.6.2013. eli pari viikkoa ennen kuin **ensimmäinen kanneltu lääkäri sai lääkärinoikeuksien rajoituksen.** Kysymyksessä käsiteltiin **T3–monoterapiaa** ja inaktiivisen **rT3–hormonin** muodostumista aktiivisen T3–hormonin sijaan.

Hongiston kysymys ministerille:

”Onko hallitus tietoinen kilpirauhasenmetabolian laajemman diagnostiikan T4V + TSH + T3 + RT3 -arvoista ja niiden välisistä suhteista ja RT3-dominanssin hoidosta, mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, jotta hyviä hoitotuloksia T3-monoterapia-

lääkityksellä saaneiden lääkäreiden ammattitaitoa aletaan arvostaa laajemminkin ja tällä tavalla turvataan näiden lääkäreiden hoitamien potilaiden tervehtyminen sekä estetään mahdollisimman monen uuden sairauden puhkeaminen ja kuinka hallitus aikoo valvoa Valviran toimintaa, jotta kantelun kohteena olevan lääkärin oikeusturvaa ei loukata ja myös jääviyssäännöksiä noudatetaan kaikilta osin? ”

Peruspalveluministeri Susanna Huovisen vastaus oli täysin yhdenmukainen, **eikä käsitellyt ollenkaan kysymyksen aihetta.**

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kysymys/Documents/kk_512+2013.pdf